

Kesäasukkaan turvallisuusvinkit

Auringon paistaessa ja lintujen laulaessa on hyvä pohtia myös omaan turvallisuuteen liittyviä asioita. Harmiksemme emme voi ulkoistaa omaa turvallisuutta, sillä vaikka ajatus houkuttaisi, ei liukastumista rantakivillä, sairauskohtausta tai rikollisuutta voi aina välttää. Sen sijaan voimme ennaltaehkäistä ja vähentää vaaroista aiheutuvia haittoja ennakoimalla niitä. Erityisesti kesällä kaikkea sattuu ja tapahtuu.

Osoitemerkintä

Avun perille löytäminen on yksi tärkeimmistä asioista hätäpuhelun lisäksi. Osoitemerkintä edesauttaa onnettomuuden hoitoa. Avun perille tulo saattaa katketa kerrostalossa lukitulle alaovelle, mökkitiellä puomiin tai puutteellisiin osoitemerkintöihin; niihin merkkeihin, jotka ovat siellä puskan takana. Näkyvä ja selkeä osoitemerkintä auttaa avun perille ja samalla omat vieraat löytävät perille. Puutteellisen osoitemerkinnän johdosta pihassa saattaa pyöriä ulkopuolisia etsiessään toista, yhtä huonosti merkittyä vierailupaikkaa.

Mökkiläinen voi tulostaa tai mökkiläiselle voi viedä lahjaksi *sijaintitietolomakkeen*, jonka avulla hätäkeskus (soitettaessa numeroon 112) pystyy paikantamaan kohteen ja sitä kautta ohjaamaan avun perille. Sijaintitietolomakkeessa on valmiina koordinaatit ja muut tarvittavat tiedot avun hälyttämiseen. Lomakkeen voi laminoida tai kehystää eteisen seinälle, jolloin ohje on helposti käytettävissä. Ohjeen avulla myös vieraat pystyvät hälyttämään apua oikeaan paikkaan.

Ensiapu

Ensiapuvälineet on hyvä tarkastaa kesän kynnyksellä. Laastari, desinfiointiaine ja monet muut tarvikkeet kuuluvat mökin varusteisiin. Samalla voi tarkastaa auton ensiapuvälineet. Ulkona liikkuvan on hyvä huomioida metsän asukkien varalta lääkkeet, joilla esimerkiksi ampiaisen pistoon saa ensiapua. Lompakkoon voi laittaa laastarin, joka saattaa pelastaa tilanteen niin kauppareissulla, veneillessä kuin pyöräretkellä.

Tulipalo

Alkusammutuskaluston tulee olla helposti saatavilla ja käytettävissä. Tulipalon syttyä alkusammutus voi pelastaa pahemmilta tuhoilta. Alkusammutuskalustona toimivat tarkastettu käsisammutin ja sankoruisku. Puutarhaletkua voi käyttää, kunhan letkua on riittävästi käytössä. Myös hiekalla voi sammuttaa.

Rasvapalon sammuttamiseen ei vettä missään olosuhteissa saa käyttää. Kattilan kansi tai sammutuspeite sen sijaan sopivat rasvapalon ja ulkotulien sammuttamiseen. Ulkotulet tulee polttaa valvotusti tukevassa telineessä siten, että tuuli ei niitä kaada tai ohikulkija vaatteitansa sytytä.

Palovaroittimien paristot eivät välttämättä kestä talven yli, joten paristojen tarkastaminen koestuspainikkeesta on tarpeen. Palovaroittimet tulee uusia kymmenen vuoden välein tai useammin, koska ne keräävät mm. pölyä ja muita epäpuhtauksia itseensä, jolloin ne voivat toimia virheellisesti. Usein ne herkistyvät liasta ja alkavat piippailla omia aikojaan. Palovaroitin on oltava mökillä kattoon asennettuna ja sellainen tulee ottaa kaveriksi myös aittaan, siellä yövyttäessä. Mikäli valkoinen varoitin ei sovellu sisustukseen, on muotitietoisille olemassa erilaisia design-palovaroittimia. Erityisryhmille löytyy omat mallit.

Grillaus

Kesään kuuluu ehdottomasti ruuanlaitto ja grillaus. Nestekaasulaitteet on hyvä tarkastaa kesän kynnyksellä ennen käyttöä, sillä letkut ja paineensäätimet tulee määrävälein vaihtaa uusiin. Ennen grillausta tulee ruuanlaitolle katsoa hyvä paikka. Esimerkiksi nestekaasugrilliä voi säilyttää rakennuksen vierellä, mutta sitä tulee käyttää muutaman metri etäisyydellä rakennuksesta.

Aurinkoinen keli on grillaajalle usein se paras. Nestekaasupullot eivät aurinkoa kuitenkaan ihannoiki kuten me ihmiset teemme. Etelä-Euroopassa käytetään nestekaasupulloissa butaania, jossa on eri ominaisuudet kuin Suomessa käytettävässä propaanissa. Propaania sisältävän nestekaasupullon pintalämpötila ei saa nousta yli 40 asteen, sillä nestekaasupullon ylipaineventtiili avautuu pullopaineen nousun johdosta, jonka korkea lämpötila aiheuttaa. Nestekaasupullossa olevat varoitukset kannattaa lukea.

Grillata voi monella tavalla, kuten kertakäyttögrillillä, jonka käytössä kannattaa olla tarkkana. Monen tulipalon syyksi on paljastunut pinnalta kylmä kertakäyttögrilli, jossa käyttäjän tietämättä on edelleen useiden satojen asteiden sisälämpötila. Grilli voi sytyttää tulipalon vuorokauden jälkeen, mikäli se on huolettomasti sammutettu.

Tulisija

Uunin, kiukaan tai muun tulisijan käytössä ei talven jäljiltä saa olla liian innokas. Ensimmäisellä pesäillisellä ei saa savustaa itseään ulos tai halkaista piippua. Nuohooja tulee kutsua vuoden välein kylään tai yksityiskäytössä oleviin vapaa-ajan asuntoihin kolmen vuoden välein. Nuohoojaa varten tulee olla turvallinen kulkuyhteys piipulle eli käytännössä kiinteät seinä- ja lapetikkaat.

Samalla kun tarkastaa talotikkaiden kunnon on hyvä tarkastaa toinen uloskäynti, joka voi olla toteutettu esimerkiksi toisen kerroksen ikkunan kautta. Tuolloin ikkunan edessä ei saa olla sängyn päätyä tai muuta avaamista haittaavaa estettä. Ikkunassa on oltava kiinteät avauskahvat kuten tuuletusikkunoissa on. Lisäksi hätäistä poistumista varten tikkaat tai joku muu alastuloa helpottava asia tulee huomioida.

Pitkät välimatkat

Vesi tuo elämyksen kesään, jotkut uivat, toiset veneilevät. Kuumuutta torjutaan erilaisilla virvokkeilla ja välillä pulahdetaan uimaan, joskus suoraan saunasta juosten. Auringonlaskua on mukava katsella ja lintujen laulua kuunnella. On kuitenkin huomioitava yksi kesäasunnon erityispiirre, mukavien asioiden lisäksi. Avun odottaminen voi välimatkojen johdosta olla pitkä hetki.

Yksilön vastuu korostuu entisestään kesäasunnolla ollessa. Hyvällä valmistautumisella voimme parantaa kesästä nauttimista ja välttää karikat kuten laivan kapteeni välttää ne vesillä.

Sateisina kesäpäivinä voi olla hyvää aikaa tutustua omalta tai vaikka kirjaston tietokoneelta seuraaviin sivustoihin:

- www.112.fi Kohdasta Hätänumero 112 -> Tiedä sijaintisi, pystyt selvittämään ja tulostamaan mökin sijainnista kertovan sijaintitietolomakkeen.

- www.phpela.fi Päijät-Hämeen pelastuslaitos. Kohdasta ennaltaehkäisy löytyy ohjeita ja lomakkeita.

- www.poliisi.fi Neuvoja eri tilanteisiin sekä muuta tietoa kuten sakkolaskuri.
- www.punainenristi.fi Sivustolta löytyy neuvoja ensiapuun ja tietoja paikallisista osastoista.
- www.lahdenjarvipelastajat.fi Tietoa Lahden järvipelastajista.
- www.vapepa.fi Tietoa Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnasta.

Teksti: Antti Prepula

INFOLAATIKKO

Rasvapalon sammuttamiseen vesi ei sovellu, koska vesi öljyä raskaampana aineena painuu kattilan pohjalle. Kattilaan lisätty vesi kiehahtaa välittömästi kattilan pohjalla ja veden muuttuessa höyryksi lennättää kuuma höyry räjähdysten lailla palavan rasvan kattilasta. Seuraukset ovat usein lähellä oleville vakavia ja samalla tulipalo leviää.